

ସାହିତ୍ୟ ଧାରା

ନବମ ଶ୍ରେଣୀ

ପ୍ରକାଶକ

ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

ସାହିତ୍ୟ ଧାରା

(ନବମ ଶ୍ରେଣୀ)

ଓଡ଼ିଶା ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓ ମଞ୍ଜୁରିପ୍ରାପ୍ତ

© ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

ସଂପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ :

ଡ. ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର (ସମୀକ୍ଷକ)

ପ୍ରଫେସର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ

ଡ. ମୀନାକ୍ଷୀ ଦାସ

ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ପରିଜା

ସୁବାସ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ସଂଯୋଜନା :

ଡକ୍ଟର ସଞ୍ଜୁଲତା ପାତ୍ର

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୨୦୧୨ /

୨୦୧୯ /

ଆର୍ଟିଷ୍ଟ :

ବିଜୟନ୍ତୀ ଏଣ୍ଡରପ୍ରାଇଜେସ୍

କଟକ-୧

ମୁଦ୍ରଣ :

ମୂଲ୍ୟ : ଟ.

ଭୂମିକା

ପ୍ରଥମ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆରେ ନବମଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନରତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ‘ସାହିତ୍ୟ ଧାରା’ ନାମକ ବିଶଦ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି । ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଧାରରେ ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ବିଷୟଗତ, ପ୍ରାୟୋଗିକ ତଥା ସର୍ଜନାତ୍ମକ ଦକ୍ଷତା ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରାଇବା ଦିଗରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଛି । ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟଖସଡ଼ା - ୨୦୦୫ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର - ୨୦୦୭କୁ ଭିତ୍ତିକରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟି ମାତୃଭାଷା ପଠନର ସର୍ବବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣରେ ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ଆଶା ରଖୁଛି ଏବଂ ପୁସ୍ତକର ସଂପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ, ଓଡ଼ିଆ ସିଲାବସ କମିଟିର ସଭ୍ୟବୃନ୍ଦ ଏବଂ ସଂଯୋଜିକାଙ୍କୁ ପରିଷଦ ତରଫରୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

ବିଜ୍ଞ ପାଠକପାଠିକା ଏବଂ ବିଷୟ ପଢ଼ାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଗଠନମୂଳକ ମତାମତ ଓ ପରାମର୍ଶକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣ ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱାଗତ କରୁଛି ।

ସଭାପତି

ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

॥ ପୂର୍ବରୁ ପଦେ ॥

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ-୨୦୦୫ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ -୨୦୦୭ ଅନୁସାରେ ନବମ ଶ୍ରେଣୀ ଓଡ଼ିଆ ବିଶଦପାଠ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ସଂପାଦିତ ହୋଇଅଛି । ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷରେ ପାଠ୍ୟକୁ ସରସ ଓ ରୁଚିକର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାତୃଭାଷା- ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟିକୁ ଶିକ୍ଷଣ- କାର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ କରାଯାଇଅଛି । ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷାନୀତି ପ୍ରଦର୍ଶିତ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଚୟନ କରାଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ ରଚନାର ଆଧାରରେ ମାତୃଭାଷା ପଢ଼ାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଛାତ୍ର- ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମନରେ ରସାନ୍ତରୁତି ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ ସହିତ ସାହିତ୍ୟପାଠ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଓ ମାତୃଭାଷା ପ୍ରତି ମମତା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ । ପୁସ୍ତକଟିର ଯଥାଯଥ ଶିକ୍ଷଣ ଦ୍ଵାରା ଛାତ୍ରଙ୍କ ଭାଷାଜ୍ଞାନ ଯେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ - ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷକମାନେ ଏ ସମସ୍ତ ଦିଗରେ ଯତ୍ନବାନ ହେଲେ ଆମମାନଙ୍କ ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେବ ।

ସଂପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ

ପ୍ରାକ୍ କଥନ :

ଆମେ ଭାରତବାସୀ ଭାରତକୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ, ସମାଜବାଦୀ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷ, ଗାଣତନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେଇ ଓ ଏହାର ସମସ୍ତ ନାଗରିକଙ୍କୁ

- ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକାତ୍ମକ ଓ ରାଜନୀତିକ ନ୍ୟାୟ;
- ଚିନ୍ତା, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟୟ, ଧର୍ମାନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଉପାସନାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା;
- ସ୍ଥିତି ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସମାନତାର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ତଥା
- ବ୍ୟକ୍ତି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଐକ୍ୟ ଓ ସଂହତି ନିଶ୍ଚିତ କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭ୍ରାତୃଭାବ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ

ଏହି ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୨୬ ତାରିଖ ଦିନ

ଆମର ସଂବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସଭାରେ ଏତଦ୍ୱାରା

ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଗ୍ରହଣ ଓ ପ୍ରଣୟନ କରୁଅଛୁ ଏବଂ ଆମ ନିଜକୁ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛୁ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ (କ)

୫୧ (କ) ଧାରା : ମୌଳିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ -

- (କ) ସମ୍ବିଧାନକୁ ମାନି ଚଳିବା ଏବଂ ଏହାର ଆଦର୍ଶ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଜାତୀୟ ପତାକା ଓ ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତକୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା;
- (ଖ) ଯେଉଁସବୁ ମହନୀୟ ଆଦର୍ଶ ଆମ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିଥିଲା, ତାହାକୁ ସ୍ମରଣ ଓ ଅନୁସରଣ କରିବା;
- (ଗ) ଭାରତର ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ, ଏକତା ଓ ସଂହତି ବଜାୟ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା;
- (ଘ) ଦେଶର ପ୍ରତିରକ୍ଷା କରିବା ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଜାତୀୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା;
- (ଙ) ଧର୍ମଗତ, ଭାଷାଗତ ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ବିଭିନ୍ନତାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଭାରତର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଐକ୍ୟ ଓ ଭ୍ରାତୃଭାବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଏବଂ ନାରୀଜାତିର ମର୍ଯ୍ୟାଦାହାନିସୂଚକ ବ୍ୟବହାର ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା;
- (ଚ) ଆମର ସଂସ୍କୃତିର ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଐତିହ୍ୟକୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା;
- (ଛ) ଅରଣ୍ୟ, ହ୍ରଦ, ନଦୀ, ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସମେତ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ଓ ଉନ୍ନତି କରିବା ଏବଂ ଜୀବଜଗତ ପ୍ରତି ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା;
- (ଜ) ବୈଜ୍ଞାନିକ ମନୋଭାବ, ମାନବବାଦ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧିତ ଓ ସଂସ୍କାର ମନୋଭାବ ପୋଷଣ କରିବା;
- (ଝ) ସର୍ବସାଧାରଣ ସମ୍ପର୍କର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଓ ହିଂସା ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା;
- (ଞ) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସମଷ୍ଟିଗତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍କର୍ଷ ସାଧନ କରିବା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆମ ଦେଶ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଓ କୃତିତ୍ୱର ଉଚ୍ଚତର ସୋପାନକୁ ଅବିରତ ଉନ୍ନତି କରିପାରିବ;
- (ଟ) ମାତା ବା ପିତା ବା ଅଭିଭାବକ, ତାଙ୍କର ଛଅ ବର୍ଷରୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସନ୍ତାନ ବା ପାଳିତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭର ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ।

ପଦ୍ୟ	କବି/ଲେଖକ	ପୃଷ୍ଠା
୧. କାହା ମୁଖ ଅନାଇ ବଞ୍ଚିବି	ଭକ୍ତ ଚରଣ ଦାସ	୧
୨. ପଦ୍ମ	ମଧୁସୂଦନ ରାଓ	୮
୩. ହେ ମୋର କଲମ	ଗୋଦାବରୀଶ ମହାପାତ୍ର	୧୪
୪. ମଣିଷ ଭାଇ	କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତ	୨୦
୫. ଗୋପ ପ୍ରୟାଣ	ମାୟାଧର ମାନସିଂହ	୨୬
୬. ପାଇକବଧୂର ଉଦ୍‌ବୋଧନ	କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ	୩୩
୭. ମାଟିର ମଣିଷ	ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକ	୪୦
ଗଦ୍ୟ		
୮. ଜାତୀୟ ଜୀବନ	ମଧୁସୂଦନ ଦାସ	୪୭
୯. ଭାଷା ଓ ଜାତୀୟତା	ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ	୫୩
୧୦. ବାମନର ହାତ ଓ ଆକାଶର ଚନ୍ଦ୍ର	ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର	୫୭
୧୧. ପ୍ରକୃତ ବନ୍ଧୁ	ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ	୬୫
୧୨. ସମୂହ ଦୃଷ୍ଟି	ସଦାଶିବ ମିଶ୍ର	୭୧
୧୩. ଶକ୍ତି ଓ ଜ୍ଞାନ	ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରା	୮୦
୧୪. ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ କଥା	ପ୍ରସ୍ତୁତି : ଓଡ଼ିଆ ସିଲାଇସ୍ କମିଟି	୮୯
ଗଳ୍ପ		
୧୫. ବୁଢ଼ା ଶଙ୍ଖାରି	ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର	୯୯
୧୬. ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ	ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି	୧୦୫
୧୭. ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅଭିସାର	ମନୋଜ ଦାସ	୧୧୧
ଏକାଙ୍କିକା		
୧୮. ଦଳବେହେରା	କାଳୀଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ	୧୧୫
୧୯. ଦୂର ପାହାଡ଼	ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କର	୧୩୧

